

Димитрие МАНЕВСКИ

НИШТО НЕ Е ВЕЧНО

Доколку ги изземеме оние места на кои треба да има повторување на изборите, односно прегласување, изборите можеме да ги прогласиме за завршени. Но, тоа и не е толку битно за она за кое сакам да пишувам. Би сакал да се осврнам на коалицирањето и сегментирањето, кое се случува во предизборниот период.

Доколку ги ставиме настрана ПЕИ и ПДП, кои се единствените помали партии кои самостојно настапија на изборите и успеја да освојат по еден пратеник во Собранието, слободно може да се констатира дека на овие избори се случува комплетно поларизирање на партиите во двата етнички блока. Секако во албанскиот блок таа поделеност, хронолошки гледано, е многу положителна и, така да кажам, природна од онаа која се случува во македонскиот.

Но, колку е тоа поларизирање долгорочно и силно? Дали навистина 64 пратеници на коалицијата на ВМРО-ДПМНЕ се стабилно мнозинство? Секако, истото прашање се поставува и за коалицијата "Сонце".

Доколку погледнеме во основата и во причините за формирањето на овие коалиции, ќе видиме дека работите и тоа како се релативни.

Сите ние знаеме дека основата за политичко коалицирање е интересот и дека тој е основен двигател на политичките партии. Секоја од малите

партии, кои одлучија да влезат во коалиција со една од поголемите партии има некој таков мотив. Кај едни мотивите се тесно поврзани со личните амбиции на лидерите на партиите, други во тоа гледаат можност да ги задоволат амбициите на определен број членови од своите партии, а трети тоа го прават со цел со парите кои ги имаат да си купат определен углед и статус во општеството... Се разбира дека коалициите не се еднострани и токму затоа и големите партии гледаат определен интерес од тоа коалицирање. Токму преку начинот на кој СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ ги градеа коалициите пред

изборите се создаде јасна слика за тоа кој колку себеси се цени и какви амбиции има. Додека СДСМ се подреди сам на себе и се стави во ситуација да има носители на листи од другите помали партии, ВМРО-ДПМНЕ со многу поцврст пристап и позиции влезе во предизборните коалиции. Дури и самото водење на кампањите, реториката и стратегијата за нивно спроведување одеа во прилог на ова. Од една страна, пак, СДСМ за коалицијата "Сонце" говореше во прво лице и водеше заедничка кампања, а за разлика од нив, ВМРО-ДПМНЕ секогаш се наметнуваше себеси, а останатите помали партии кои учествуваа во нивната коалиција едноставно ги следеа и водеа засебни кампањи.

цинствата во Македонија. Истото тоа го направија и останатите партии на етничките заедници кои се членови на коалицијата. Како што претходно спомнав, тоа е позитивен тренд кој наметнува јавен притисок врз коалиционите партнери да го исполнат ветеното и ги демистифицира мотивите за коалицирање.

Од гледна точка на презентирање на својата платформа и севкупно водење на кампањата, слободно можам да кажам дека се забележува позитивен тренд на модернизирање на самите партии, што веројатно се должи на сè поинтензивната соработка со политичките партии и маркетиншките куќи од западните земји. Ова, пред сè, се однесува

на партиите од албанскиот блок, кај кои овој напредок е видлив и несомнен. Секако старите "пињау-пињау" навиките не можат сами од себе да се искоренат, но факт е дека прв пат бевме сведоци на презентирање на економска програма од страна на албанска партија, телевизиски реклами со македонски превод, модерен тип на комуникација со публиката на митинзите итн. За сите инциденти кои се случуваа во предизборието, а и за време на изборите, единствен лек е функционирањето на репресивниот апарат на државата и правниот систем.

Како и да е, изборите се зад нас, односно 98.5 отсто од нив. На нив видовме дека некои ја научиле својата лекција

НЕ ПОСТОЈАТ ВЕЧНИ ПРИЈАТЕЛИ И НЕПРИЈАТЕЛИ, ПОСТОИ ВЕЧЕН ИНТЕРЕС

и напредуваа, а некои останаа заглавени во нивната илузија и беа казнети. Она што јас се надевам дека ќе се случи е дека критериумите на гласачите ќе продолжат да се зголемуваат, тоа е знак дека сме сфатиле оти треба да се цениме себеси и секогаш да го бараме она што го заслужуваме. Оние кои победија да не се вообразат, а оние кои изгубија да ја научат својата лекција. Демократијата кај нас ќе профункционира и веќе еднаш да застане на стабилни нозе. Лошо е за сите нас да имаме слаба опозиција, но уште полошо е да имаме слаба власт.